

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по докторска програма „Икономика и управление“ (Аграрна икономика)

Изготвил становище: доц. д-р Зорница Димова Стоянова, УНСС, катедра „Икономика на природните ресурси“, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност "Икономика и управление (Аграрен мениджмънт)", определена за член на научното жури със заповед № 105 от 13.02.2020 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“- Свищов

Автор на дисертационния труд: Христо Борисов Цветанов, докторант в задочна форма на обучение към катедра „Аграрна икономика“ при СА „Д. А. Ценов“- Свищов

Тема на дисертационния труд: Икономически ефект на директните плащания за земеделските производители в контекста на ОСП на ЕС в периода 2014-2020

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита по реда на Закона за развитие на академичния състав в Република България от катедра „Аграрна икономика“ при Стопанска Академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов.

1. предмет – Обектът и предметът на изследването са сполучливо определени, като за обект са посочени директните плащания, предоставяни на земеделските производители в контекста на ОСП на ЕС, а за предмет икономическият ефект за българските зърнопроизводители от получаваните директни плащания в периода 2014–2020.

2. обем - Дисертационният труд е в обем от 153 страници.

3. структура - Структурата на дисертацията съдържа увод, изложение в три глави, заключение, използвана литература и приложения.

4. литература- Литературните източници са 85 броя, от които 72 броя на български език и 13 броя на латиница. Докторантът използва коректно литературните източници, те са целенасочени към темата на изследването, което показва високата степен на информираност и доброто познаване на литературата по изследваната от докторанта проблематика.

5. приложения - Приложенията са четири на брой и обхващат 6 страници.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем;

Дисертационният труд е посветен на актуална проблематика, свързана с икономическия ефект на директните плащания за земеделските производители в контекста

на ОСП. Това е значим въпрос, който се отнася до справяне с предизвикателствата, които стоят пред земеделските производители на прага на новия програмен период 2021 - 2027 и в контекста на дебатите за намаляване на бюджета на ОСП. Христо Цветанов добре аргументира актуалността на темата, като обръща специално внимание на провежданата национална политика в условията на ОСП и необходимостта, тя да бъде целенасочена, гъвкава и ефективна.

Първа глава е посветена на теоретичната постановка на проблема, като е направен литературен обзор на понятието икономически ефект. Положителен момент в тази част на разработката е параграфът, насочен към принципите и методите за определяне на икономическия ефект в аграрния сектор.

Във втора глава умело се представя икономическият ефект на директните плащания за земеделските производители в контекста на ОСП. Положителна оценка заслужава представеният модел за определяне на икономическия ефект на директните плащания за земеделските производители.

В трета глава е представено апробирането на модела за определяне на икономическия ефект на директните плащания за земеделските производители в България за периода 2014–2020 г. Висока оценка заслужават представените препоръки за повишаване на икономическия ефект от директните плащания за земеделските производители.

2. мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд;

Дисертационният труд е написан на висок научен стил с необходимата икономическа терминология. Липсват отклонения от тематиката, повторения или логически противоречия. Разработката е балансирана и съразмерна.

Обемът на дисертационния труд от 153 страници дава възможност на докторант Цветанов да реализира поставените в дисертационния труд задачи и да представи балансирано вижданията и идеите си в отделните глави на разработката.

В дисертационния труд е използван подходящ методически инструментариум като индексен и факторен анализ, сравнителен анализ, статистически методи, метод на индукцията и дедукцията, ретроспективен анализ и др.

3. мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда.

Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертационния труд, като съдържа необходимата логическа последователност. Докторант Цветанов е представил три статии, публикувани в списанията Бизнес управление, Управление и устойчиво развитие и Trakia Journal of Sciences. Те са пряко свързани с тематиката на дисертационния труд и отразяват основни части от него, като публикациите са в периода 2018-2019 година.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертацията могат да се очертаят научни и научно-приложни приноси, най-съществените, от които са:

- ✓ Доизяснени са теоретичните основи на понятието икономически ефект и принципите и методите за определянето му в аграрния сектор;
- ✓ Разработена е методика за изследване на икономическия ефект от директните плащания в сектор зърнопроизводство, която може да бъде приложена и за други производства в аграрния сектор, след отчитане на тяхната специфика;
- ✓ Разработени са практико-приложни направления за повишаване на икономическия ефект на директните плащания за земеделските производители в България.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Значимостта и актуалността на темата поражда въпроси и препоръки, на които докторантът може да обърне внимание по време на защитата на дисертационния труд:

- ✓ Как белите петна оказват влияние върху дейността на земеделските производители?
- ✓ Какъв икономически ефект имат зелените плащания върху доходите на земеделските производители?
- ✓ Смятате ли, че зърнопроизводството може да бъде конкурентоспособен сектор без директни плащания?

Препоръчвам на докторант Цветанов в свои бъдещи разработки да се насочи към изследване на влиянието на директните плащания върху доходите на стопанствата, ако земята, върху която оперират е собствена или ако плащането на рентата освен в левова равностойност е в натура.


Също така препоръчвам на докторанта да се насочи към разпространение на резултатите от настоящото изследване в реферирани международни издания.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Христо Борисов Цветанов представлява самостоятелно изследване на актуален проблем, разработен задълбочено и съдържащ всички необходими приноси за изисканата степен. Докторантът показва задълбочени знания в областта на определянето на икономическия ефект за земеделските производители от директните плащания. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на правилника за прилагането на Закона в СА Свищов.

На основа на гореизложеното, оценявам положително разработката и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (Аграрна икономика)“ на Христо Борисов Цветанов.

София
28.02.2020

Изготвил становище: 
/доц. д-р Зорница Стоянова/